

De Europese Kaderrichtlijn Water (EKW)

“Water is een belangrijk erfgoed dat we als dusdanig moeten beschermen, verdedigen en gebruiken. Water is een systeem dat niet alleen waterlopen omvat, maar ook het grondwater, de oevers, de valleien en de planten en dieren die er leven. Dit watersysteem herstellen, behouden en ontwikkelen en het duurzaam gebruiken, is de kerngedachte van het integraal waterbeleid.”

1 / De Europese Kaderrichtlijn Water, algemeen kader en doelstelling

Water stopt niet aan administratieve of bestuurlijke grenzen. Daarom is een integrale aanpak van het watersysteem noodzakelijk, met veel overleg over de grenzen van gemeenten, provincies, gewesten en landen heen. Het integraal waterbeleid (regelgeving) gaat dan ook uit van een gebiedsgerichte aanpak. De watersystemen worden opgedeeld in stroomgebiedsdistricten, stroomgebieden, bekkens en deelbekkens. De organisatie van het waterbeleid gebeurt op elk van deze verschillende niveaus.

De eerste stap richting integraal waterbeleid en -beheer werd in 1984 gezet tijdens eerste de **Noordzeeconferentie**. Om de Noordzee (terug) proper te krijgen, moeten alle landen met rivieren die in de Noordzee uitmonden samenwerken. Het is deze eerste Noordzeeconferentie (er zijn er ondertussen al 6 geweest) die de basis legde voor een samenwerking die we nu nog terugvinden in de Europese Kaderrichtlijn Water.

Op 23 oktober 2000 werd de **Europese Kaderrichtlijn Water 2000/60/CE (EKW)** goedgekeurd door het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. Alle leden van de Europese Unie, dus ook België (en haar 3 Gewesten), moeten hun wetgeving aanpassen aan die wet. Tegen december 2015 moeten alle wateren zowel kwalitatief als kwantitatief in een “goede staat” verkeren (ecologisch en chemisch goede staat voor oppervlaktewateren, kwantitatieve en chemisch goede staat voor grondwater).

2 / De grote principes van de Kaderrichtlijn

Het hoofdoel van de kaderrichtlijn is de **watervoorraden en de kwaliteit van de stroomgebieden op lange termijn veilig te stellen**. Zij legt daartoe doelstellingen vast voor oppervlaktewateren, grondwater en water in beschermd gebied. Deze doelstellingen moeten worden bereikt via stroomgebiedbeheerplannen en maatregelenprogramma's. Baanbrekend is de aanpak per hydrografische eenheid: het ‘**stroomgebied**’ staat centraal als watersysteem. Het betreft het gebied vanwaar al het over het oppervlak lopende water via een reeks stromen, rivieren en eventueel meren, door één riviermond, een estuarium of delta, in zee stroomt.

Het waterbeleid en -beheer binnen eenzelfde stroomgebied moet in onderling overleg met alle betrokkenen gebeuren.

Samenwerking en coördinatie op alle schaalniveaus, ook internationaal voor grensoverschrijdende stroomgebieden, zijn hiervoor onontbeerlijk. Voor het Scheldedistrict (= stroomgebiedsdistrict van de Schelde) betekent dit een samenwerking tussen Nederland, Frankrijk, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest en België (binnenwateren zijn gewestelijke bevoegdheid, kustwateren federale bevoegdheid).

De richtlijn legt concrete doelstellingen op voor de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater. Zo moeten alle waterlopen **tegen 2015 een goede ecologische kwaliteit** bereiken. Nu echter (anno 2010) is reeds duidelijk dat die niet gehaald zullen worden en wordt er uitstel gevraagd.

Andere belangrijke aandachtspunten in de richtlijn is enerzijds de aanmoediging van **actieve participatie** van de burger. Zo worden inspraakmomenten voorzien en hebben burgers recht op inzage in de beheerplannen. Anderzijds introduceerde men het principe van ‘**de vervuiler betaalt**’. De kosten van een vervuiling moeten gedragen worden door degene die de vervuiling veroorzaakte. Dit principe wordt o.a. toegepast in de waterdistributiesector door in de waterfactuur ook een belasting voor de waterzuivering van het geleverde water te integreren.

3 / Vertaling van de EKW in België

Aangezien milieu een bevoegdheid is die in België in grote mate geregionaliseerd is, moeten de verschillende gewesten (Vlaanderen, Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) de EKW in hun eigen wetgeving vertalen. Meer informatie voor het Brussels Gewest kan je vinden in Lesblad 9.